

MEMO

ZAAKNUMMER: 2020045547

AAN : Commissie Ruimte

VAN : College van B&W, portefeuillehouder wethouder J.P.E. Bankers
NAMENS DEZE : Team Ruimte, S.F. Olschewsky

DATUM : 6 augustus 2020

ONDERWERP : Voortgang omgevingsvisie Asten

De gemeente Asten werkt aan een omgevingsvisie. Onder de nieuwe Omgevingswet (v.a. 2022) is dit het centrale instrument dat de hoofdlijnen van ons beleid over de fysieke leefomgeving beschrijft. Middels deze memo informeren wij uw commissie over het proces om te komen tot een Astense omgevingsvisie en hoe dit lopende proces zich verhoudt tot ander bestaand beleid en lopende beleidsprocessen.

Hoe zat het ook al weer?

Omgevingswet

- De rijksoverheid wil de regels voor ruimtelijke ontwikkelingen versimpelen. Hiervoor worden 26 bestaande wetten over de fysieke leefomgeving samengevoegd in de nieuwe Omgevingswet.
- De Omgevingswet staat voor ruimte voor ontwikkeling, maar ook het beschermen van bestaande kwaliteiten.
- Het nieuwe digitale Omgevingsloket (DSO) moet voor iedereen een beter inzicht geven in de geldende regelgeving.
- Gemeente krijgen meer vrijheid om zelf regels te maken voor hun grondgebied ('decentraal, tenzij'), maar zullen zich evengoed moeten blijven houden aan de regels die de hogere overheden (provincie en rijk) opleggen.
- Met participatie wordt beoogd de kwaliteit van ruimtelijke besluiten te verhogen, draagvlak te vergroten en vertraging door bezwaar- en beroepsprocedures te voorkomen.
- De Omgevingswet is al in 2016 aangenomen door de Eerste kamer, maar zal volgens de huidige planning pas op 1 januari 2022 in werking treden.
- Meer info: zie <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet/vernieuwing-omgevingsrecht>

Omgevingsvisie

- De Omgevingswet geeft gemeenten vier kerninstrumenten voor het beheren en benutten van de leefomgeving: de omgevingsvisie, het programma, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning.
- In de omgevingsvisie legt de gemeente haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving voor de lange termijn vast.
- Gemeenten zijn verplicht één omgevingsvisie vast te stellen voor het gehele grondgebied.
- De omgevingsvisie is vormvrij en zelfbindend, maar sturend voor de regels van het omgevingsplan en de maatregelen van een eventueel programma.
- Meer info: zie <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/instrumenten/omgevingsvisie-gemeente/>

Uitgangspunten voor Asten

- In november 2018 heeft uw raad samen met het college en ambtenaren tijdens een themabijeenkomst gediscussieerd over het proces om te komen tot een omgevingsvisie voor Asten.
- Mede op grond van deze discussie zijn uitgangspunten voor het vervolgtraject geformuleerd. Deze zijn in maart 2019 door het college vastgesteld en vervolgens in mei 2019 aan uw commissie voorgelegd.
- De omgevingsvisie is het centrale document dat de hoofdlijnen van ons strategische beleid m.b.t. de fysieke leefomgeving van Asten (kwaliteiten en opgaven) in samenhang met elkaar beschrijft.
- Hierbij bouwen we voort op hetgeen we al hebben. Met name de hoofdogaven uit de Toekomstagenda Asten 2030 vormen een belangrijk vetrekpunt.
- De Astense omgevingsvisie wordt een dynamisch, cyclisch document. Dit betekent dat we in beginsel vasthouden aan de gekozen koers, maar waar nodig zullen bijsturen.
- In lijn met de participatiegedachte van de Omgevingswet en 'Vitale Democratie Asten' maken we de omgevingsvisie samen met onze inwoners, ondernemers en ketenpartners.
- We kiezen hierbij voor een gebiedsgerichte aanpak. Dit betekent dat de kwaliteiten en opgaven die een gebied onderscheiden, maatgevend zijn voor de toekomstige ontwikkeling van het gebied.
- Meer info: zie <https://www.asten.nl/toekomstagenda-asten-2030/omgevingsvisie.html>

Waar staan we nu?

Proces tot nu toe

- In juli 2019 is Marco Kerstens aangesteld als adviseur van de gemeente om te komen tot een omgevingsvisie van Asten.
- Vanaf september 2019 is in verschillende ambtelijke sessies gediscussieerd over de fysieke kwaliteiten die we willen beschermen en de maatschappelijke opgaven die we als gemeente op ons af zien komen. Daarnaast zijn de hoofdlijnen van ons bestaand beleid geïnventariseerd.
- Dit heeft geleid tot een kaart waarop, mede op grond van bestaande beleidsdoelstellingen, het gehele grondgebied van Asten is ingedeeld in 6 gebieden. Voor ieder gebied zijn de belangrijkste kernkwaliteiten en opgaven geformuleerd.
- Op 27 november 2019 zijn de resultaten van deze ambtelijke voorbereiding in een thema-avond met uw raad besproken en is een schets gegeven van het vervolgproces.
- In januari van 2020 zijn de inwoners van Asten via verschillende kanalen uitgenodigd om mee te werken aan de Astense Omgevingsvisie door deel te nemen aan drie ontwerpavonden.
- Tijdens de eerste ontwerpavond op 6 februari hebben inwoners samen met onze ketenpartners in groepen van gedachten gewisseld over de voorgestelde gebiedsindeling op basis van kwaliteiten en opgaven. Op 3 maart is dit gesprek aan de hand van concrete initiatieven voortgezet en werd tevens ingegaan op welke rol dit verlangt van zowel gemeente als initiatiefnemers.
- De geplande derde ontwerpavond kon eind maart vanwege de uitbraak van Covid-19 niet doorgaan. Intern werd ondertussen wel verder gewerkt aan de omgevingsvisie. Hierbij is o.a. nagedacht over de verhouding tussen de omgevingsvisie en andere beleidsnota's en visie.
- Op 24 juni 2020 vond alsnog een derde bijeenkomst inwoners plaats. Deze bijeenkomst stond in het teken van een doorstart voor de omgevingsvisie Asten. De resultaten van de eerdere ontwerpavonden werden besproken en er werd gediscussieerd over het verwachte eindproduct.

Wat heeft het opgeleverd?

- Op de eerste plaats heeft het participatieproces tot nu toe duidelijk gemaakt dat er een grote mate van consensus bestaat over de maatschappelijke opgaven waar de gemeente voor staat en de onderscheidende kwaliteiten die de gemeente kenmerken.
- De vraag hoe deze opgaven en beleidsdoelen gerealiseerd kunnen worden en wat daarbij prioriteit heeft leidt tegelijkertijd nog tot de nodige discussie.
- Ter info vind u bijgaand het verslag van de bijeenkomst van 24 juni jl.

Hoe nu verder?

- Volgens planning zal in september 2020 de eerste conceptversie van de omgevingsvisie opgeleverd worden. In een vierde bijeenkomst zal deze aan de betrokken inwoners en ketenpartners worden voorgelegd.
- Om de werking van de (concept)omgevingsvisie te toetsen zal in de maanden oktober t/m december 2020 de (concept)omgevingsvisie onderworpen worden aan zogenaamde 'botsproeven'. Dit betekent dat concrete (fictieve) initiatieven door verschillende doelgroepen (initiatiefnemers, ambtenaren, college/gemeenteraad) aan de (concept)omgevingsvisie getoetst zullen worden. De themabijeenkomst van uw raad op 2 december is voor deze botsproef gereserveerd.
- Voor een laatste check op doelstellingen en ambities zal de concept-omgevingsvisie besproken worden met onze buurgemeenten en ketenpartners.
- Voordat de definitieve concept-omgevingsvisie eind 2020 ter inzage wordt gelegd voor inspraak, zal een brede publieksbijeenkomst georganiseerd worden waarbij alle inwoners kennis kunnen nemen van de conceptvisie. Om ook andere specifieke doelgroepen (bijv. jongeren) te betrekken wordt nagedacht over vernieuwende participatievormen.
- Begin 2021 zal uw raad gevraagd worden de omgevingsvisie 1.0 vast te stellen.

Relatie met ander beleid

- Conform de Astense uitgangspunten (zie hiervoor) wordt de omgevingsvisie het centrale document dat al het Astense beleid over de fysiek leefomgeving bundelt. Dit betekent dat het streven is gericht op zo min mogelijk sectorale beleidsnota's waarbij strategische doelstellingen uit bestaand sectoraal beleid in de omgevingsvisie worden geïntegreerd.
- De omgevingsvisie is echter ook een visie op hoofdlijnen. De visie bepaalt de langtermijn koers van de ruimtelijke ontwikkeling van Asten en geeft richting aan toekomstige initiatieven, maar is geen blauwdruk voor de toekomst waarin tot in detail is beschreven wat er kan en gaat gebeuren in Asten.
- Voor bepaalde onderwerpen of gebieden zal er daarom behoefte blijven aan meer specifiek (sectoraal) beleid om de hoofdlijnen uit de omgevingsvisie nader te beschrijven. Ook inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties blijven welkom om visies voor bepaalde thema's of gebieden op te stellen en deze aan de gemeente voor te leggen.
- Dit beleid zal naast de omgevingsvisie blijven bestaan. Voorbeelden hiervan zijn de centrumvisie, waarin de specifieke opgaven voor het centrum zijn beschreven, of het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) met specifiek beleid over de gemeentelijke waterhuishouding.
- Waar het beleid in de omgevingsvisie van meer strategische aard is, is het beleid van deze beleidsdocumenten meer uitvoeringsgericht. Dit uitvoeringsgerichte beleid is onder de omgevingswet te kwalificeren als het instrument (vrijwillig) programma (zie ook <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/regelgeving/instrumenten/programma/vrijwillige/>).

Bijlagen:

- Verslag bijeenkomst 24 juni 2020 (2020048444)

